

Täysistunto

Torstai 21.3.2024 klo 15.59—17.32

2.4. Suullinen kysymys EU:n ennallistamisasetuksesta (Inka Hopsu vihr)

Suullinen kysymys SKT 51/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Vihreiden eduskuntaryhmän kysymys liittyy samaan aihepiiriin. Käsittelemme sen tässä samassa yhteydessä. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.42 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! On tämä surkeaa kuultavaa. Millainen ympäristöministeri ei ole valmis edistämään luontokadon torjumista ja ilmastokriisin torjumista? EU:n ennallistamisasetus on vaakalaudalla, kun jo hyväksytty sopu luontotavoitteiden edistämiseksi on rikottu. Suomi on jälleen pelinratkaisijan paikalla, sillä näyttäisi siltä, että Suomen ääni asetuksen puolesta voisi ratkaista asetuksen läpimenon. Voimaan astuessaan ennallistamisasetus parantaisi merkittävästi heikentyneitä elinympäristöjä niin Suomessa kuin Euroopassa kokonaisuudessa. Äänestämällä asetuksen puolesta Suomi osoittaisi sitoutumistaan suojella uhanalaisia lajeja, säilyttää arvokkaita luontotyyppejä ja torjua ekosysteemien heikkenemistä. Se parantaisi ihmisten elinoloja ja ruokaturvaa ja estäisi kriisejä. Kysynkin ilmastoministeri Mykkäseltä: miten hallitus aikoo lunastaa kauniit lupauksenne, jos aiotte äänestää ennallistamisasetusta vastaan? [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ennen kuin annan puheenvuoron edustaja Mykkäselle, pyytäisin edustajia ystävällisesti käymään muut äänekkäät keskustelut tämän salin ulkopuolella. [Timo Heinonen: Eivät ne kuulu sieltä tänne!] — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.43 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, kiitoksia! Tolkun keinoin, niin kaupungeissa, maaseutumaisemissa kuin talousmetsissä ja suojelualueilla. Meillä on eri sektoreiden ja toimialojen luontotiekartat työtöissä. Meillä on pilotteja käynnissä, joissa osakeyhtiörahoitusta, siis yksityistä rahoitusta, ennallistamisprojekteihin niin valtion omistamilla alueilla kuin yksityismetsissäkin on tapahtumassa. Meillä on muun muassa MTK:n ja puuta jalostavan teollisuuden luonnon monimuotoisuus -tiekarttatyöstä konkreettisia tuloksia tulossa. Jatkamme sinänsä jo useamman hallituskauden aikana menestyksekkäästi eteenpäin vietyä Metso-ohjelmaa, jossa vapaaehtoisin toimin suojellaan yksityismaiden metsiä — sitä jatketaan tänä vuonna noin 3 000 hehtaarin verran, kuten viime vuonnakin —, ja Helmi-ohjelmaa, jossa erityisesti ennallistetaan luonnonalueita, tänä vuonna noin 5 000 hehtaarin verran. [Sofia Virta: Kyllä vai ei?] Lisäksi panostamme nyt tavoitteellisemmin valuma-aluekohtaisiin Saaristomeri-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

pilotteihin, ja vaelluskalatyötä tehdään tietysti ennen kaikkea maa- ja metsätalousministeriön johdolla. [Krista Kiuru: Eli ei ole sen vertaa johtajuutta, että tietäisi kyllä vai ei!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

16.44 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä EU:n ennallistamisasetusta on valmisteltu pitkään, ja nyt kun Unkari on kääntänyt populistisesti takkia, niin Suomi on tässä vaa’ankieliasemassa. Tässä on tietenkin kyse ennen kaikkea luonnosta ja siitä, miten me luontoa kohtelemme, mutta lisäksi on kyse työllisyydestä. Suomella on nyt mahdollisuus käyttää rahaa siihen, että parannetaan luonnon tilaa ja samalla työllistetään ihmisiä. Olisi tietenkin täysin päätöntä ryhtyä himmailemaan tämän kanssa, ja olisin kysynyt, että kai hallitus aikoo sitoutua tähän ennallistamisasetukseen, mutta koska kuulimme juuri, että näin ei ole, mitä pidän käsittämättömänä, [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuuliko keskusta?] niin kysyisin: mikä on hallituksen ympäristöpolitiikan linja, koska minusta tämä vaikuttaa nyt varsin linjattomalta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.45 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ensinnäkin sitä luontoa voi parantaa ja suojella myös ilman EU:n velvoitteita, ja äsken kuvasin, millä toimilla: Metso-ohjelmilla, toimialojen luontotietekartoilla, biodiversiteettityöllä ja niin edelleen.

Mutta varsinaisesti kysymykseen, kun tässä edustaja Koskela jälleen ihmetteli, miksi emme voi tukea ja miksi olemme kaatamassa tätä ennallistamisasetusta sen nykymuodossa: Siinä on kyllä enemmän joustoa kuin vuosi sitten olleessa versiossa, jota edellinen hallitus sinänsä tuki. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho! — Välihuutoja] Tässä on nyt enemmän joustoa, mutta edelleen ne luonnontilaan palauttamisen tavoitetasot 2030 mutta varsinkin 2040 ja 2050 ovat sen verta korkeita Suomen oloissa — me emme ole Hollanti emmekä me ole Belgia, vaan meillä on valtavat määrät metsää ja meillä on paljon luontoa ja vesistöjä, joista me ollaan ylpeitä, mutta niissä on paljon ihmisen kädenjälkeä, koska suomalaiset ovat täällä pitkään asuneet ja suomalaiset luontoa hyödyntävät — että se tapa, jolla tässä velvoitteita asetetaan, voisi johtaa sellaisiin kustannuksiin ja rajoituksiin, joita tämän salin enemmistö ja Suomen kansan iso enemmistö eivät pidä kohtuullisina. [Puhemies koputtaa] Sen takia me halutaan edetä omin ehdoin tässä, ei EU:n ehdoin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

16.46 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy todeta, että kyllä nykyinen komissio on yllättänyt sillä, että se tuottaa meille esityksiä — milloin on metsäkatoasetus, milloin on ennallistamisasetus tai metsien monitorointi — mutta kaikille näille esityksille on tyypillistä se, että niissä ei ole vaikutusarvioita, erityisesti taloudellisia vaikutusarvioita. [Krista Kiuru: Se on niin kuin tämä hallituskin!]

Me tiedämme, että Suomen metsäteollisuus vastaa lähes 20 prosentista Suomen tavara-viennistä. Kysyisinkin lähinnä maa- ja metsätalousministeriltä: Kun tämä suojelu ja metsien taloudenhoito ja hyvä metsänhoito asetetaan aina vastakkain — ja eihän sen näin pitäisi olla — niin kumpiko tapa tuottaa keskipitkällä aikajänteellä paremman tuloksen, se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

jos talousmetsiä hoidetaan hyvin jättämällä lahopuita ja sekametsää, jolloin monimuotoisuus edistyy ja myös hiilisidonta edistyy hyvin, vai se, jos vain suojellaan yksisilmäisesti lisää? [Puhemies koputtaa] Kumpiko on parempi tie hoitaa Suomen monimuotoisuutta ja ilmastoveloitteita?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.48 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kiitoksia edustajalle hyvästä kysymyksestä. — Kyllähän on niin, että suomalainen metsäpolitiikka perustuu juuri siihen, että me pystymme monimuotoisesti hyödyntämään meidän metsiä. Meillä on metsistä virkistyskäyttöä, ja me suojelemme runsaan määrän suomalaisia metsiä. Itse asiassa Euroopan tiukasti suojelluista metsistä yli puolet sijaitsee Suomessa. Sen lisäksi tietenkin meillä on mahdollisuus myöskin talouskäyttää meidän metsiä.

Kun ajatellaan ilmaston kannalta, niin ei ole parempaa hiilinielua kuin nuori, kasvava metsä, jolloinka on aivan selvä, että myöskin ilmaston kannalta on järkevää, että me monimuotoisesti hyödynnämme meidän metsiä.

Siinä mielessä edustaja on aivan oikeassa, että tämän komission aikana on tullut todella haastavia esityksiä, joissa on esimerkiksi unohdettu, kuinka erilaisista lähtötilanteista ja erilaisista biologisista lähtötilanteista meidän eurooppalaiset maat lähtevät. Siinä mielessä toivotaan, että nyt päästään sitten esimerkiksi Euroopan parlamentin vaaleissa vaikuttamaan siihen, minkä näköinen on parlamentti ja minkä näköinen on komissio. Kannustan kaikkia suomalaisia äänestämään järjen ääntä sinne parlamenttiin. [Petri Huru: Juuri näin!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ohisalo, olkaa hyvä.

16.49 Maria Ohisalo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänä on itse asiassa maailman metsäpäivä, ja onkin tarpeen kysyä, että minkälaista se hallituksen metsäpolitiikka sitten mahtaa olla. Aika surkealta ylipäätään näyttää tämä ympäristö- ja ilmastopolitiikan kokonaisuus. Mehän tiedämme, että vanhoja, luonnontilaisia metsiä on Suomessa jäljellä todella vähän, ja nyt kerron, mitä te kirjoitatte itse hallitusohjelmassanne: ”Hallitus suojelee jäljellä olevat kansalliset kriteerit täyttävät valtion luonnontilaiset, vanhat metsät.” Olemme kuitenkin saaneet julkisuudesta lukea, että hallituksen tavoitteena vaikuttaa olevan vanhan metsän kriteerien laatiminen mahdollisimman tiukaksi, jotta sitä vanhaa metsää suojeltaisiin niin vähän kuin mahdollista.

Vanhat metsät ovat luonnon monimuotoisuuden aarreaikkoja. Monet uhanalaiset lajit ovat riippuvaisia niistä. Jos jäljellä olevia vanhoja metsiä ei saada suojeltua, ei Suomi voi saavuttaa tavoitteitaan luontokadon pysäyttämisessä. Kysynkin ympäristöministeriltä: milloin hallituksen työ vanhojen metsien suojelemiseksi valmistuu, ja onko hallitus valmis arvioimaan uudestaan kriteerejä siten, [Puhemies koputtaa] että kaikki vanhat metsät saadaan suojeluun?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.50 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ohisalo siteerasi hallitusohjelmaa sinänsä aivan oikein, ja siinä tode-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

taan, että nimenomaan vanhojen, luonnontilaisten metsien suojelu valtion maiden osalta on asia, jossa hallitus haluaa edetä. Sitä päätöstä valmistellaan, ja ollaan menossa siihen tilanteeseen, että varmasti tämän kevään aikana meillä on siitä tarkemmat tiedot kertoa. Tämä on tärkeä asia sinänsä, että todella pystytään parantamaan uhanalaisten lajien säilymistä ja vanhojen metsien ja luonnontilaisten metsien biotooppien säilymistä. Tehdään tämäkin tolkullisin ja oikeasuhtaisin keinoin, eikä revitä maata kahtia tässä asiassa. Meillä on mahdollisuus siihen edetä, ja sinänsä on tehty hyvää työtä niin vapaaehtoisten suojeluohjelmien kuin esimerkiksi Metsähallituksen toimin tähänkin asti, ja tässä asiassa järkevin keinoin edetään jatkossakin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

16.51 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tulevat EU-vaalit ovat kriittisen tärkeitä Suomelle. EU:n tulisi lopettaa tämä politiikka, jossa se kahmii valtaa niin metsäpolitiikan, ympäristölainsäädännön, terveydenhuollon kuin koulutuksenkin suhteen. EU:n on palattava takaisin sille alun perin perustettuihin tehtäviin. [Eduskunnasta: Onko tämä hallituksen linja?] Euroopan turvallisuuden ja vapaan kaupan tulee olla sen tehtävien keskiössä. Uudessa turvallisuusympäristössä EU:n rooli rauhan ja turvallisuuden takaajana korostuu. Palatakseni tähän edellä olevaan keskusteluun: eikö niin, arvoisa ministeri Mykkänen, että hallitusohjelmassa on selkeästi kirjattu metsäpolitiikan kuuluvan kansallisiin käsiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.52 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen:** Arvoisa puhemies! Tämäkin siteeraus hallitusohjelmasta oli aivan kohdallaan, ja on hyvä, että edustajat lukevat hallitusohjelmaa tältäkin osin. Tämähän sinänsä, niin kuin täällä on tänäänkin tullut esille, itse asiassa edustaja Hoskosen puheenvuorossakin, on ollut pitkäjänteinen, 30 vuoden työ suomalaisittain. Me lähdemme siitä, että Suomessa osataan paremmin — vaikka tässäkin salissa opposition sisällä tuntuu olevan myös monta linjaa — päättää se, miten suomalaisia metsiä kannattaa hoitaa, kuin niin että EU:ssa liian yksityiskohtaisesti mentäisiin säätelemään tätä asiaa.

Se on selvää, että totta kai Euroopan unionissa, myös tämän vaalikauden aikana suuressa valiokunnassa hyväksytyjen kantojen mukaan, on tärkeitä edetä yhteisissä ilmastomuutoksen hillinnän toimenpiteissä ja yhdessä myös löytää ohjelmia, joilla voidaan edesauttaa luontokadon vähenemistä, mutta silloin kun puhutaan yksityiskohtaisista keinoista, vilpittömästi sanon, että tämän komission aikana on monessa aloitteessa menty liian yksityiskohtaisiin velvoitteisiin, mikä nyt kostaustuu siinä, että moni asia nostattaa sellaista vastareaktiota, joka on ymmärrettävää. Itse tavoitteissa olisi järkevämmin keinoin mahdollista yhteistyössä edetä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Kallio, olkaa hyvä.

16.53 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eilen sekä ympäristövaliokunnassa että talousvaliokunnassa äänestettiin metsien monitorointiin liittyen. Kes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

kusta esitti siellä kielteistä kantaa näihin delegoituihin säädöksiin liittyen, mutta hallituspuolueiden ja muiden oppositiopuolueiden äänillä sinne jäi kriittinen kanta. [Keskustan ryhmästä: Ohhoh!] Metsien osalta on vain kaksi vaihtoehtoa: joko ovi on kiinni tai se on auki. Nyt se ovi on raollaan. Keskusta esitti molemmissa tapauksissa kielteistä kantaa — komissiolle ei tule antaa avainta eikä ovikoodia. [Mauri Peltokangas: Luetun ymmärtäminen kunniaan! — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Hieman epäselväksi jää ministeri Mykkäsen vastaus. Toivon mukaan se on ”ei”, ja toivon mukaan se on myös tässä metsien monitoroinnissa ”ei”. Tällä hetkellä se on savolaisittain jyrkkä ”ehkä”. [Hannu Hoskonen: Onko se ”ei”, vai onko se jotain muuta? — Anne Kalmari: Haluatteko antaa vallan EU:lle?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.54 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin jos puhutaan metsien monitoroinnista, niin todellakin käsittely on täällä eduskunnassa kesken. Suuri valiokunta on sitten se, joka tulee päättämään Suomen kannan, ja suuressa valiokunnassa tämä käsittely on vielä edessä.

Kysymyksen käsittely päättyi.